
Presentation

Följande artikel publicerades som följetong i Socialistiska Partiets dagstidning Folkets Dagblad (FD) under juni 1934 (18–19, 22, 25, 29–30.6). På engelska var artikeln indelad i 2 olika artiklar: "The Red Army", som publicerades i Saturday Evening Post i maj 1934, och "Clouds in the Far East", som publicerades i Esquire i augusti 1934, dvs FD var före med att publicera den andra delen. Vi har nedan inte gjort några ändringar (utom rättat ett uppenbart översättnings-/korrekturfel). FD:s rubriker och inledande kommentarer har bibehållits, liksom artikelns fördelning på de olika FD-numren (publiceringsdatum anges i noter).

Leo Trotskij

13 mars 1934

Vad är Sovjets Röda armé? *

En intressant orientering av Leo Trotskij

Folkets Dagblad är i dag i tillfälle börja publiceringen av en utomordentligt intressant artikelserie om Röda armén av dess skapare Leo Trotskij. Alla våra läsare bör ta del av hans intressanta och objektiva framställning av denna viktiga fråga.

Den så kallade "händelsernas gång" – d.v.s. den operonliga faktor, som i nödfall måste hjälpa till att avvältra ansvaret från hrr politiker – driver mänskligheten uppenbarligen mot ett nytt krig. Två av dessa eventuella brandhärdar framträder redan med fruktansvärd tydlighet: Ostasien och Centraleuropa. Båda eventualiteterna, som för övrigt kan sammansmälta till en, kommer oundvikligen att draga Sovjet-Unionen med i häxkitteln. Detta perspektiv föranleder varje tänkande människa – oberoende av sympatier och antipatier – att göra sig den frågan: Vad är Röda armén?

Men partipolitiskt partitagande och tendentiös information gör ofta denna fråga till en olösbar gåta.

Författaren till dessa rader hade en mycket intim förbindelse med den röda arméns tillkomst och organisation under de första sju åren av dess existens; ha iakttog med egna ögon och informerades ut första källa om dess utveckling under de följande fyra åren och under den sista perioden – d.v.s. under sina fem år i landsflykt – har han kunnat följa med dess utveckling – som uppmärksam läsare av tidningspress och litteratur. Det behöver ej påpekas, att den nödtvungna emigrationen står i samband med författarens strängt kritiska inställning till den politik, som föres av den nu härskande gruppen. Men med följande framställning vill författaren – dock utan att helt undanhålla sina egna slutsatser och omdömen – ge läsaren framför allt problemets materiella och psykiska grundelement och bibringa honom några allmänna kunskaper, som sätter honom i stånd att bakom den gåtfulla slöjan se den röda arméns realiteter.

Röda arméns numerär och struktur

De två "förberedande" tjänsteårsklasserna (19- och 20-åringar) icke medräknade, omfattar Röda Armén nitton årsklasser eller från 21:sta till 40:de levnadsåret – fem år i aktiv tjänst och fjorton år i första och andra uppbådets reserv. Det vill säga, till de krigstjänstplitiga hör i dag

* FD 18.6 -34. Hela artikeln finns på engelska i *Writings of Leon Trotsky [1933-34]*, s.246-259.

de fyra yngsta årgångarna av dem som var med redan i världskriget och de tre yngsta årgångarna av dem som deltog i inbördeskriget (i verkligheten flera, ty icke sällan inkallades på den tiden 20- och till och med 19-åringar) samt tolv årsklasser som fått sin militära utbildning i fredstid.

Sovjet-Unionens folkmängd, som årligen ökar med nära tre miljoner, närmar sig nu 170.000.000. Utskrivningen av en enda årsklass ger ungefär 1.800.000 män. Men ett mycket strängt fysiskt urval utgallrar omkring 400.000. En stående här med tvåårig värnplikt måste följaktligen representera två miljoner man.

En sådan finansiell börda uthärdar emellertid intet land med den nuvarande krigstekniken. Sovjetregeringens avsikt var därför från början den territoriella milisens system.

Redan på det bolsjevikiska partiets åttonde kongress på våren 1919 hette det i besluten – som baserade sig på undertecknads militärrapport – : ”Den bästa armén skulle vi få, om vi skapade den på grundval av arbetarnas och böndernas obligatoriska utbildning för försvaret under förhållanden, som står det dagliga arbetet nära. Den allmänna saneringen av industrin, höjandet av kollektiviteten och jordbrukets produktivitet skulle ge den sundaste grundvalen för en armé, vars regementen och divisioner motsvarade de olika företagen, arbetsdistrikten o.s.v. Till en sådan armé skall vi förr eller senare komma.”

Men även milisen i sin rena form har sina svagheter. För att få territorialarmén på benen behövs ett visst antal veckor, ja t.o.m. månader av mobilisering. Under denna kritiska period behövs skydd för landets gränser. Dessutom är relationen mellan territorialmilisen och den stående armén på förhand bestämd genom landets utsträckning, med dess väldiga och öppna gränser som ofta ligger 10.000 kilometer från varandra. De proportioner, i vilka de båda systemens ömsesidiga komplettering i dag förverkligats, har icke tillkommit på en gång och ändras ytterligare under inflytande av ökad teknik och ökad erfarenhet.

Tsarrysslands stående armé, som infattade 1.300.000 mestadels illa utrustade och illiterata soldater upplöstes i krigstider helt och hållet i de 18 miljoner mobiliserade. En lång rad nederlag och därefter de båda revolutionerna år 1917 sopade bort denna armé från jordens yta. Det tillkom sovjetregimen att bygga upp allt på nytt. Från början omfattande 100.000 man, växte den röda armén under inbördeskriget till fem miljoner. Just av denna fältarmé bildades genom fortsatta reduceringar den röda stånds- eller ”kader”-armén. I dag räknar den 562.000 och inberäknat G.P.U.-trupperna 620.000 man med 40.000 officerare. Reduceringar företogs på så sätt, att armén – med bibehållande av hela sin betydelse som stridstäckning – förblev i stånd till bredast möjliga utvidgning. Så räknar en infanteridivision i fredstid 6-7 tusen man, d.v.s. jämt en tredjedel av samma enhets styrka i krigstid. Men just därför kan den röda armén i sina led årligen icke upptaga mer än 200.000 nya soldater, vilka allt efter vapenslag gör krigstjänst i två år (vid infanteriet) eller i fyra år (vid flottan). De övriga rekryterna – över 600.000 man – måste helt absorberas av territorialtrupperna, där utbildningen varar i 3-11 månader.

Men även de rena milisavdelningarna behöver fasta kadrer: I runt tal 1.300 man per skytte-division, d.v.s. under 10 proc. av krigsstyrkan. För att sammanfatta det existerande människomaterialet måste redan de territoriella divisionernas kadrer överträffa arméns nuvarande numerär (620.000 man) varvid landet återigen bleve utan stridstäckning. Av denna anledning har man för territorialtruppernas kadrer förutsett en årlig nyrekrytering av något över 200.000 man Överskottet – som varje år omfattar 300.000 à 400.000 unga män – måste lära krigsyrket med ledning av samma kadre, men utanför de statliga militärförbanden – i improviserade rekrytbataljoner och rekrytregementen. Denna sista kategori av militärpliktiga har hittills inte på långt när underkastats den föreskrivna sex månaders militära bearbetning och först på allra sista tiden har man tagit hand om den så fullständigt som möjligt.

De unga männen genomgår vid 19 och 20 års ålder – också utanför armén – den s.k. preliminära militärutbildningen under sammanlagt två månader. Det återstår ännu att nämna: repetitionsövningarna och civilbefolkningens militärtekniska utbildning (denna omfattar även kvinnorna) och den s.k. värnsporten som vinner kraftig utbredning. En ytterst viktig funktion utför på detta område sällskapet ”Försvarets vänner” (Ossoaviachim), som räknar tolv miljoner medlemmar.

För-militär utbildning, rekryterappeller, utbildning utom trupp, territorialavdelning och kasernerad armé – detta är huvudelementen i ett invecklat, i viss mening ”eklektiskt” system. Under höstmånaderna, då avlösningsrekryterna inkallas till territorialdivisionerna och repetitionsövningarna äger rum, står ända till halvannan miljon man under vapen.

Trotskyj om utvecklingen av Sovjets krigsteknik *

Mekaniseringen har tredubblats på 5 år

” - - på höjden av vad vänsterlandets mest avancerade arméer förmår prestera!”

Folkets Dagblad fortsätter i dag och avslutar första avsnittet ur Leo Trotskijs intressanta artikelserie om Sovjets Röda armé.

Att ge en ingående skildring av röda armén efter vapenslag vore att fullproppa artikeln med approximativa, siffror, vilka man därtill utan möda kan finna i tillgängliga uppslagsverk.

Truppdelarnas allmänna struktur bestämmes mer direkt av krigstekniken än av den sociala regimen. Sovjetdivisionen närmar sig den genomsnittstyp, som efter världskriget utbildade sig i de mera framåtskridna arméerna över hela världen. Det är väl icke överflödigt att omnämna, att Röda Arméns numerära styrka i fredstid är till en viss grad elastisk: krigskommissariatet har rätt att i händelse av behov kvarhålla rekryterna i ytterligare fyra månader utöver den bestämda tjänstetiden. systemets ”eklektiska” karaktär ger i allmänhet möjlighet att befästa de mest hotade områdena utan att överskrida ”fredsarmén”. Det kommer således icke oväntat om det skulle visa sig att militärförvaltningen, medan den förstärker Amar-gränsen och tillfartsvägarna till den assuriska järnvägen med betong, också skulle skapa särskilda nya stridsenheter till de sålunda förstärkta ställningarnas skydd.

Om arméns eventuella omfattning i krigstid kan man bara lämna helt allmänna uppgifter. För icke länge sedan utgick från Sovjet-Unionens generalstab den beräkningen att Tyskland är vapenlöst och mer eller mindre ”vänkskapligt sinnat”. Uppträdandet av franska eller engelska trupper på den ryska krigsskådeplatsen var och förblir redan av geografiska skäl föga sannolikt. Anfallet västerifrån skulle till följd därav endast kunna ske genom förmedling av direkta grannländer – Rumänien, Polen, Litauen, Lettland, Estland eller Finland, med materiellt stöd av den mäktigaste motståndare. Under de första krigsdagarna skulle grannländerna sammanlagt kunna ställa upp i runt tal 120 infanteridivisioner. Om man utgår ifrån att de fientliga arméernas samlade styrka utgör högst tre och en halv miljon, så måste Röda Arméns mobiliseringsplan vid västgränsen trygga en armé av första uppbåden på ungefär fyra miljoner man. för varje tusental man stridbara trupper behöves under ett krigsår en ersättning av 730 man för att fylla ut luckorna; två krigsår skulle undandraga landet i runt tal tio miljoner man, utan att medräkna dem som återvänder till fronten.

Dessa kalkyler – också först redan ytterst villkorliga – hänger nu alldeles i luften. Tyskland upprustar febrilt och därtill i främsta rummet mot Sovjet-Unionen. Häremot söker randstaterna av andra och tredje storlek, vilka i allmänhet visar en vacklande ställning, skydda sig genom att närma sig den östra gränsen. Men då man för det första bara kan sätta ett stort

* FD 19.6 -34

frågetecken bakom de nya kalkylerna, så förblir de gamla uppgifterna ännu i dag alltjämt av intresse. Vad beträffar den ostasiatiska fronten så kan det där – med alla förutsättningar för en krigsskådeplats – under de närmaste 2-3 åren åtminstone, röra sig om hundratusentals och inte miljontals soldater.

Försvarssystemets kombinerade karaktär har till följd en kvalitativ olikhet i röda arméns och des många miljoner man omfattande reservers enskilda beståndsdelar. Detta innebär icke i och för sig någon särskild fara; den aktiva armén utgör ett löpande band, som så småningom drager med sig det halvfärdiga materialet och gör det färdigt under loppet. En sak är i varje fall obestridlig: Sovjet-Unionens mobiliseringsförmåga har sina gränser – icke i mänskliga, utan i tekniska hjälpkällor.

Krigstekniken.

Från 1928 till 1933 ökades militär- och flottbudgeten i Sovjet-Unionen från 744 till 1 450 miljoner rubel, d.v.s. till ungefär det dubbla. De utgifter, som bestreds av de lokala sovjetorganen och offentliga organisationer (Ossoaviachim o.s.v.) är icke medräknade. Vad beträffar kapitalplaceringarna i krigsindustrin, så går de till ekonomiska folkkommissariatens och icke till militärförvaltningens bördor.

Sovjetindustrins siffror är nu bekanta för hela den civiliserade världen. Dessa häpnadsväckande ökningssiffror möter icke sällan den invändningen, att disproportionerna mellan de olika näringsgrenarna betydligt minskar de nya industrigiganternas nyttighetskoefficienter. Författaren är så mycket mindre benägen att underskatta denna kritik, som han själv flera gånger uppträtt mot de överdrivet optimistiska framställningarna, men med avseende på den frågan som intresserar oss här behöver detta argument viktiga inskränkningar.

För det första är den stora omkastningen av alla proportioner, såväl inom landet som internationellt, numera en allmän regel för hela världens näringsliv. För det andra förlorar, just ur krigsfordringarnas synpunkt, den allmänna frågan om näringslivets jämvikt under fredstid en stor del av sin giltighet: Mobiliseringen, som ovanifrån ingriper i näringslivet och våldsamt underkastar sig detta, är själv en organiserad skadegörelse på fredstidens alla förhållanden. För krigsändamål torde i varje fall den statliga centraliseringen erbjuda ofantliga fördelar, vilka måste uppväga näringslivets konjunkturmässiga och t.o.m. organiska disproportioner. Då den i sin hand sammanfogar de ekonomiska och militära planerna, så är det för sovjetmakten dessutom alltigenom möjligt att i rätt tid – redan då de viktigaste företagen inrättas – skapa förutsättningar för den kommande militariseringen.

Ett visst stöd för bedömandet av sovjetmaktens krigsindustriella ansträngningar under de senaste åren kan hämtas ur Stalins rapport, att den första femårsplanen icke uppfyllts till 100 procent utan bara till 94 procent – vilket huvudsakligen berodde på att man med tvång omlagt ett betydande antal företag från freds- till krigsproduktion. Den officiella balansen för femårsplanen ("94 procent av planen") kan bestridas och har också bestritts av undertecknad. Men här intresserar oss den andra sidan av saken: Stalin finner det lämpligt att officiellt uppskatta förluster till 6 procent av totalproduktionen (nämligen den förlust som uppstått till följd av omläggningen från freds- till krigsarbete.) Vi får då en indirekt men belysande karakteristik av de offer, som gjorts för försvaret; sex procent – det är ungefär sex miljarder rubel, vilket egentligen är 4 gånger mer än den röda arméns årliga underhållsbudget.

Vid nyutrustningen inom artilleriet har betydande framsteg gjorts redan före år 1932. Den största ansträngningen under de sista två åren har gjorts för att framställa transportbilar och pansarbilar, tanks och flygmaskiner. Beträffande tillverkningen av tanks kan man utgå från uppgifterna om tillverkningen av traktorer (vilka för övrigt är viktiga nog även för armén.) Traktorproduktionen, som börjat med så gott som 0, gjorde under den första femårsplanens år

ett gigantiskt uppsving. I början av år 1934 finns det i Sovjet-Unionen redan över 200 000 traktorer.; fabrikenas årliga tillverkning överstiger redan 40 000. Byggandet av tanks går parallellt därmed och uppnår – såsom redan de officiella trupprevyerna och manövrerna visar – rätt imponerande siffror. Mobiliseringsplanen för Röda Armén räknar med 30-45 tanks per kilometer av aktiv front som nödvändiga. Enligt ett uttalande av folkkommissarien för militär- och marinväsendet, Voroshilov, ”finns det riktigt moderna tanks till förfogande i tillräcklig mängd”. Vi ser ingen anledning att betvivla riktigheten av denna förklaring.

Denne samma Voroshilov ansåg det i sin rapport på den senaste partikongressen möjligt att tillkänna en siffra, som klart belyser den sovjetryska krigsteknikens utveckling: år 1929 fanns för varje soldat i genomsnitt 2,5 mekaniska hästkrafter, år 1933 var siffran redan 7,74 – eller ungefär det tredubbla. På den eventuella invändningen, att det hör rör sig om kaderarmén i fredstid, blir svaret: Det är ju också här bara frågan om fredstidsindustrin, – soldaternas mobilisering kommer emellertid att försiggå parallellt med en motsvarande mobilisering av maskinerna. Förhållandet mellan den levande och den mekaniska kraften inom Röda Armén får man – åtminstone med avseende på kvantiteten – anse står på höjden av vad vänsterlandets mest avancerade arméer kan prestera.

Sovjetarmén har tanks, aeroplan, kanoner, ammunition och gas, men brist på hästar

1935 kan 5000 krigsplan kastas fram i eldlinjen

Bomplan med 129 mils radie kan hota ett anfallande Japan

Trotsky fortsätter sin intressanta artikelserie med att i dag berätta om Sovjets styrka då det gäller luftvapnet, samt de svagheter som ännu behäftar försvaret i arbetarstaten.

Efter världskriget hade den ryska flottan som bekant reducerats till mycket blygsamma dimensioner. Av de 548 000 ton som funnits år 1917 fanns endast 82 000 kvar år 1922. Ännu i dag kan den ryska flottan, fastän den lyckats nå 140 000 to, bara spela en hjälproll vid försvaret av landets kuster. Krigsindustrin gör emellertid anmärkningsvärda ansträngningar för att stärka flottans materiel, bland annat med undervattensbåtar.

En ojämförligt mer framstående funktion fyller flygvapnet. Under inbördeskriget fanns inemot 300 mestadels föråldrade och utslitna flygmaskiner till Röda arméns förfogande. Flygväsendets uppbyggande måste nära nog börja med det tomma intet, under medverkan av företrädesvis tyska ingenjörer och tysk teknik. Det civila flygväsendet, vari under första femårsperioden investerades kapital på 300 milj. rubel, omfattar flygrouter på sammanlagt över 50 000 kilometers längd och befordrade år 1932 mer än 40 000 passagerare samt 2 000 ton gods. I och för sig är ju dessa siffror icke höga, men ökningskoefficienten är av stor betydelse.

Andra femårsplanen räknar med tusentals aeroplan och miljontals passagerare. År 1932 färdigbyggdes för det civila och militära flygets räkning c:a 2 300 flygmaskiner och tillverkades 4 000 motorer. År 1933 steg dessa siffror utan tvivel högst väsentligt. Den delegation av franska tekniker, som på hösten 1933 åtföljde lufttrafikminister Cot till Sovjet-Unionen, var enligt den halvofficiella ”Le Temps” – som är utomordentligt sparsam på beröm när det gäller Sovjet – ”förvånad och hänryckt” över de framsteg som uppnåtts. De franska specialisterna hade bl.a. tillfälle att övertyga sig om att Röda armén skaffat sig tunga bombplan, som kan prestera en aktionsradie av 1 200 km, utan mellanlandning. I händelse av ett

* FD 22.6 -34

krig i Österasien skulle samtliga Japans politiska och militära centra ligga inom räckhåll från den sovjetryska kustprovinsen vid Stilla havet.

I början av mars meddelade "Daily Mail" att det i Sovjet-Unionen tillverkas ett tungt bombplan per dag och genom vidtagna åtgärder skulle Sovjet t.o.m. kunna bygga ända till 10 000 flygplan årligen. Det behövs ingen förklaring på att meddelandets demonstrativa karaktär är dikterad av den brittiska inrikespolitikens hänsyn. Men vi kan ingalunda betrakta "Daily Mails" siffror som fria fantasier. Mera efterblivet är väl marinflyget, där de utländska modellerna ännu dominerar, men också här kan man notera stora framsteg under den senaste perioden.

I sin rapport till Nationernas förbunds avrustningskommission uppgav sovjetregeringen den 1 januari 1932 750 arméflygplan. Om man tar denna siffra som minimum – och den är i varje fall icke överdriven – och utgår från att flygväsendets tillväxtkoefficient under de sista tre åren betydligt överskridit den genomsnittskoefficient, som Vorosjilov angav för krigstekniken i dess helhet (200 procent), – och däri kan det knappt råda någon tvivel – så kommer man till den slutsatsen, att Sovjets armé och flotta i dag förfogar över 2 500 stridsaeroplan.

Vi erhåller denna approximativa siffra också på annan väg. Enligt i pressen redan publicerade uppgifter förutser Röda arméns femårsplan för 1935 62 flygarregementen som är i stånd att samtidigt kasta 5 000 stridsplan i eldlinjen. Då denna plan uppfylles med särskild energi – delvis också medels inköp från utlandet – så kan man utan svårighet på papperet teckna tillväxtkurvan, som för 1934 anger c:a 2 500-3 000 flygmaskiner. I varje fall är flygindustrins potentiella produktionsförmåga ojämförligt större i Sovjet-Unionen än i Japan.

Flygväsendet är oskiljbart förenat med kemin – alltså med den industrigren, som alldeles saknades i tsarernas Ryssland. Under den första femårsplanen investerades halvannan miljard rubel i den kemiska industrin. Det totala värdet av hela den kemiska produktionen utgjorde förlidet år 1 750 000 000 rubel. Tillverkningen av svavelkis ökades till det 5-dubbla jämfört med tsarismens tid och utvinningen av superfosfat steg till det 25-dubbla.

Det är ingen hemlighet, att sovjetregeringen – liksom för övrigt alla andra regeringar – ej ett ögonblick trott på de upprepade "förbud", som utfärdats mot det kemiska kriget. Redan år 1921 arbetade de första sovjetlaboratorierna för kväve och andra materiel systematiskt på grundval av en allt mera omfattande internationell information samt med medverkan av kvalificerade specialister. Detta arbete har icke vilat en enda dag. På detta det mest hemlighetsfulla och olycksbådande av alla områden för krigets förberedande är det svårare än någonsin att göra några förutsägelser. Utan att bryta mot den försiktighet som påbjudes kan man i varje fall säga: mot katastrofala överraskningar från krigskemins (och låt oss tillägga: krigsbakteriologins) sida är Röda armén kanske icke bättre, men väl heller icke sämre förberedd än västerlandets mest framåtskridna arméer.

Uppgifterna om de väldiga kvantitativa framstegen på kanon-, kulsprute-, tanks-, automobil- och flygmaskinproduktionens område kräver dock ett svar på den kompletterande frågan: Hur står det till med krigsproduktionens kvalitet?

Det är allmänt bekant, att industrins rekordsiffror icke sällan uppnås genom en avsevärd försämring av sovjetproduktionen. Tuchatjevskij – en av befälhavarna i Röda armén som ägnat största uppmärksamhet åt den vetenskapliga teknikens invecklade fordringar – framlade på den senaste partikongressen en i ton hovsam men i sak mycket skarp kritik mot "serieproduktionens" defekter. "Daily Mails" påstående att de sovjetryska jätteaeroplanen kvalitativt sett överträffar de engelska står i bjärt motsägelse till icke endast Tuchatjevskijs egna utan också Vorosjilovs förklaringar. Det är obestridligt, att de sovjetryska flygmotorerna ännu står tillbaka för de bästa västeuropeiska och amerikanska.

För att vid en prövning av sovjeteknikens kvalitet rensa bort överdrifterna med både plus- och minustecken, måste man anställa några betraktelser av allmän karaktär. Under den första femårsplanen – och i avsevärd grad också nu – var och förblev de härskande kretsarnas uppmärksamhet koncentrerad på de näringsgrenar, som framställer produktionsmedel. Här står det uppnådda resultatet icke endast kvantitativt utan också kvalitativt betydligt högre än då det gäller produktion av förbrukningsartiklar. Hur osannolikt det än må låta – turbiner eller transformatorer tillverkas i Sovjet-Unionen bättre än skodon eller möbler. Vävstolen är där i regel bättre än tyget som tillverkas med den.

Under kapitalistisk regim garanteras förbrukningsartiklarnas kvalitet av det tryck, som konsumenten utövar på marknaden och företagen. I en planhushållning kan konkurrensen endast ersättas av konsumenternas organiserade kontroll. Sovjetbyråkratins faktiska diktatur – alltså också över trusternas – försvagar oerhört masskontrollens effektivitet. Förbruksartiklarnas ytterst torftiga kvalitet bevisar hur långt sovjetregimen är från förverkligandet av de sociala uppgifter, som den har förelagt sig. Förr eller senare kommer befolkningens kamp för fullvärdiga varor att rikta sig mot den okontrollerade administrationens herravälde. Men där beställare – och i viss mån även konsumenter – är de inflytelserika grupperingarna av den regerande byråkratin själv, där en trust icke arbetar för den splittrade konsumentkåren utan för andra trustar, där det beställas leverans följaktligen står under vissa sanktioner, – där är produktionens kvalitet också i dag tillfredsställande. Och den inflytelserikaste uppdragsgivaren är utan tvivel militärförvaltningen. Det är därför icke underligt att krigsredskapen står kvalitativt högre än konsumtionsvarorna och även högre än produktionsmedlen.

Det kan förefalla underligt, men det är verkligen så. Den svaga punkten i Röda arméns förseende med materiel är för närvarande inte kanoner och ammunition, icke tanks, inte flygmaskiner och inte gas utan – hästar. *Men mera därom i en följande artikel.*

Sovjet har 17 miljoner hästar mindre nu än år 1928 *

Brådstörtad kollektivisering farlig för försvaret

Men röda armén är stark: "Officer och predikant har sammansmält i en person".

Leo Trotskij fortsätter i dag sin artikelserie om Röda armén och lämnar en synnerligen intressant redogörelse för arméns uppbyggnad från revolutionsåren och till nu.

Parallellt med den stormande industrialiseringen och det febrila byggandet av traktorer minskades antalet hästar från 33,5 miljoner år 1928 till 16,6 miljoner för närvarande, – det vill säga med jämt hälften. Detta svåra slag för jordbruket beror endast och allenast på den oöverlagda och oförberedda politik, som följts vid bondejordbrukets kollektivisering. 200 000 och ännu flera traktorer med sammanlagt 3,1 miljoner hkr, kan ej på långt när ersätta förlusten av 17 miljoner hästar. Emellertid har armén ännu i dag en häst på tre man. Medan sovjetregeringen lärde sig att framställa flygmotorer och dynamomaskiner inom landet, har den på sista åren sett sig nödsakad att utomlands inköpa hästar till armén.

Men hur allvarlig än tillbakagången av häststammen kan te sig för jordbruket, – vore det likväl felaktigt att överdriva betydelsen av denna omständighet för ett eventuellt krig, speciellt i Fjärran östern. En fältarmé på en miljon man skulle behöva 300 000 hästar. Denna kvantitet är emellertid säkerställd, liksom också det kontinuerliga ersättandet av förlusterna. För övrigt har regeringen, som också avsevärt försent, vidtagit åtgärder för att åter bringa hästaveln till dess forna omfattning.

* FD 25.6 -34

Svårigheten med arméhästarna är likväl inte den enda. I samma period och av samma anledning har landet lidit en icke mindre svår förlust av kreatur samt haft att dragas med utomordentliga förplägnadssvårigheter. I världspressen har man ofta dragit förhastade slutsatsen härav – det skulle vara omöjligt för Sovjet-Unionen att föra ens ett försvarskrig! Man kan dock inte bestrida, att den utomordentliga eftergivenhet som sovjetdiplomatins visade ända till på hösten 1933, bl.a. också dikterades av livsmedelssvårigheter. Sista året visar emellertid att skärpan av denna kris förorsakades av övergående omständigheter; en enda god skörd har med ett slag höjt landets provianteringsförmåga. Men också efter en otillfredsställande skörd kommer regeringen att uppbringa tillräckliga livsmedelsförråd för arméns proviantering. Väl att märka – på den övriga befolkningens bekostnad. Men i intet land kan ju civilbefolkningen av ett nytt stort krig vänta sig något annat än svält och giftgas.

Under det löpande året har provianteringsbasen i Fjärran Östern starkt utbyggt, tack vare den rika skörden. Det finns ingen anledning att antaga, att Röda armén på något sätt skulle behöva se sig strandsatt i fråga om leveranser.

Röda armén som revolutionens produkt.

Sedan 1919 har Röda armén upptagit 50 000 tsaristiska officerare, vilka utgjorde 40 procent av befälskåren, och jämt 200 000 underofficerare, vilka spelade en ofantlig roll i inbördeskriget. Efter inbördeskrigets segerrika slut överfördes cirka 80 000 befäls personer till reserven. De f.d. tsaristiska officerarna utgör i den nuvarande Röda armén icke fullt tio procent av hela kåren. Den andra har ersatts med röda befäl som fostrats i revolutionen och Sovjet-Unionens militärskolor. Tusentals nya officerare utbildas årligen i flera dussin militära mellanskolor och i krigsakademierna.

Partiet, ungdomsförbundet, fackföreningarna, kollektivjordbruken och sovjetgodsen utbildar otaliga kadrer unga administratörer, vilka är vana vid att handskas med människomassor och massor av varor och därvid identifierar sig med staten. Detta är en oskattbar reservoar för befälspersonalen. Den studerande ungdomens högre militära utbildning före tjänstetiden i armén fyller en annan självständig reservoar. Studenterna sammanföres i särskilda rekrytbataljoner, ibland också i regementen, vilka icke räknas till armébeståndet. I händelse av mobilisering kan dessa rekrytförband med framgång förvandlas till snabbskolor för utbildning av befälspersonal. Efter avslutande av högskoleutbildningen måste de studerande tjänstgöra nio månader i s.k. kärntrupper (vid marinen och luftflottan ett helt år), varefter de genomgår en prövning för att erhålla reservbefäls rang. Männerna med militär utbildning underkastas efter tolv tjänstgöringsmånader (vid flottan två år) en liknande examen. För att bedöma omfattningen av denna reserv måste man betänka, att antalet studenter av båda könen i dag närmar sig en halv miljon, och årligen utexaminerar runt 40 000. Antalet elever i mellanskolorna utgör redan bortåt 7 000 000.

Under den aktiva tjänstetiden måste 100 000 underofficerare utbildas bland massan av ”rödarmister” med hjälp av en nio månaders befälkurs vid regementsskolorna. Utbildningen av underofficerare vid territorialtrupperna erbjuder vissa svårigheter. Men utom kåren av frivilliga med lång tjänstgöring förfogar krigskommissariatet med stöd av en rad hjälporganisationer över tillräckliga medel för att utbilda stora underofficerskadrer även bland den studerande ungdomen.

I de ryska officersemigranternas böcker och delvis även i den utländska militärlitteraturen talas det vanligen icke utan ringaktning om ”inbördeskrigsstrategi”, Under tecknad har under tre hela år dagligen måst föra en kamp mot disciplinlöshet, diletantism och all slags anarki, som åtföljde inbördeskriget, och ser därför ingen anledning att idealisera Röda arméns organisatoriska eller operativa nivå under dessa svåra år. Men man måste se att detta också var åren för arméns stora historiska elddop. Enstaka kadresoldater, underofficerare, fänrikar

och löjtnanter höjde sig plötsligt över massan, utvecklade organisatorisk förmåga och fältherretalang, stålsatte sin vilja i en kamp av väldiga mått. Dessa "autodidakter" fick på sin lott att anfalla och retirera, att slå till och bli slagna samt slutligen hemföra segern. De bästa av dem har senare lärt mycket och studerat ivrigt. Av de högsta befälspersonerna, som utan undantag gått igenom inbördeskrigets skola, har omkring 50 procent erhållit den högsta militära utbildningen, alla övriga har "medelutbildning". Krigsteorin har gett dem disciplin över sitt tänkande, men har icke dödat deras djärva mod, som härdades under inbördeskrigets stormiga attacker. Denna generation är nu bara 35-40 år gammal, befinner sig alltså i en ålder av de fysiska och psykiska krafternas jämvikt, i den ålder då det djärva initiativet stöder sig på erfarenhet men ännu icke har kvävts av densamma.

Den röde officeren för befäl över en bataljon efter åtta års krigstjänst, ett regemente efter tretton och en division efter sjutton år. För dem sin genomgått militärakademi har fristerna reducerats ytterligare. Den franska delegationen var förbluffad över flygbefällets ungdom i Sovjet-Unionen. Bland generalerna vid flygvapnet var flera icke trettio år fyllda. Befordringen i tjänsten rättar sig icke efter något annat än kvalifikationen: befordring efter åldersgrad har helt och hållet avskaffats. Detta system framskappar icke endast världens yngsta kommandostab utan garanterar också att den mest aktiva och dugliga bland de unga utväljes till arméns befälsposter.

Hälften av de röda soldaternas och 70 procent av befälet tillhör kommunistiska partiet eller ungdomsförbundet, Det högsta befälet är redan undantagslöst politiskt organiserat. I händelse av mobilisering kommer visserligen procenttalet kommunister att starkt minskas, men likväl icke så mycket att arméns politisk stomme behöver försvagas. I vad utsträckning det nu härskande partiet kan kallas bolsjevikiskt eller kommunistiskt, är en fråga för sig. Men detta parti tryggar dock – sådant det nu är – arméns politiska enhet.

Så länge tsaristiska officerare spelade huvudrollen inom befälskåren, attacherades hos dem politiska kommissarier med oinskränkt fullmakt. Därav uppstod ett dubbelkommandosystem, men man måste välja det minsta av två onda ting ty det var framför allt nödvändigt att erövra den revolutionära arméns förtroende åt befälet och svetsa den samman genom den nya doktrins enhet. Cromwell svarade på sin tid de pedanter, som yttrade sig nedlåtande om den militära utbildningen hos de flesta av hans officerare: "I gengäld är de duktiga predikanter!" Och med hjälp av befälhavare som varit hantverkare och handlare, slog Cromwell det glänsande sällskapet av kungliga officerare. Röda armén slogs under nämnda dubbelsystem inte sämre mot fienden än vad Cromwells armé gjorde. I dag har – tack vare den omständligheten, att befälhavarna blev kommunister och kommunisterna befälhavare – ensamkommandots mervärdiga princip genomförta inom armén: officer och "predikant" har sammansmält i en person.

Sovjet segrar i ett kommande krig mot Japan, säger Trotskij *

Ryska arméns "slaviska själ" har förintats.

Ryssland nu lika överlägset i Ostasien som Japan 1905

Trotskij börjar i dag sista avsnittet av sin utomordentligt fängslande och objektiva undersökning av den Röda armén och gör som avslutning en betydelsefull värdering av Sovjets utsikter i ett krig mot Japan.

* FD 29.6 -34

Den röda befälskårens och hela Röda arméns karaktär kan icke förstås utan sambandet med de stora historiska tilldragelser, som omgestaltat hela folket – eller riktigare: hela folkfamiljens – psyke.

Den gamle ryske soldaten, som uppfostrats under den ryska ”mirens” patriarkaliska förhållanden, utmärkte sig framför allt genom en blid kadaverlydnad. Vad man i Västeuropa halvt berömmade och halvt föraktande kallar för ”den slaviska själen” var, en avbild av den formlösa och barbariska ryska medeltiden. Den ”gudfruktiga” armé, som en gång lade maktens strålgans kring tsardömet, hade livegenskapens traditioner alltför djupt inrotade. Suvarov, Katarina II:s och tsar Paul I:s generalissimus, var den obestriddige härskaren över en sådan armé av livegna slavar. Men den stora franska revolutionen har en gång för alla gjort slut på det gamla Europas och tsaristiska Rysslands krigskonst. Sedan dess har Tsarrysslands historia visserligen haft att notera väldiga landförvärv – men några segrar över civiliserade nationer har den icke mer vunnit.

Det behövdes en kedja av stora nederlag och svåra skakningar för att nationalkaraktären skulle kunna omsmältas i dess eld. Endast på denna nya sociala och psykologiska grundval kunde den röda armén taga form och gestalt. Den röde soldaten avviker betydligt mer från den tsarryske än Napoleons grenadier från det bourbonska Frankrikes soldater, Passivitetskulten och den fredliga kapitulationen för hindren och svårigheterna har efterträtt av den sociala och politiska sturm-und-drang-andan och den tekniska amerikanismen. Av den ”slaviska själen” återstår nu bara minnet i litteraturen.

Den vaknande folkenergin visar sig i stort såväl som smått och framför allt i den stigande kulturen. Den obetydliga procenten av icke skrivkunniga rekryter avtar hastigt; Röda armén släpper ej en enda analfabet ut i det civila livet. Inom och utom armén kan iakttagas en stormande utveckling av alla slags idrott. Endast i Moskva har detta år 50 000 tjänstemän och studerande fått premier för god skjutförmåga. Armén exerceras mer och mer att gå på skidor, vilket på grund av klimatförhållandena är av oöverskådlig militär betydelse. I frågan om fallskärmshopp, glidflykt utan motor och flygning i allmänhet gör ungdomen stora framsteg. De sovjetiska rekorden i fråga om stratosfärflygning är kända över hela världen. De uppnådda höjdsiffrorna är symboliska för strävandet uppåt.

För att bedöma den röda arméns styrka behöver man inte idealisera det som är. Det är åtminstone för tidigt att tala om det ryska folkets lycka, ty ännu råder alltför mycket nöd, elände och följaktligen också missnöje. Men tanken på att Sovjet-Unionens folkmassor skulle vara benägna att vänta räddningen från mikadons eller Hitlers arméer är rent vanvett. Trots övergångsregimens alla svårigheter är den politiska och andliga sammanhållningen bland Sovjet-Unionens folk tillräckligt stark – i varje fall starkare än hos dess sannolika fiender.

Vi är alla inte av den uppfattningen, att ett krig – eller ens ett segerrikt krig – ligger i Sovjet-Unionens intresse. Tvärtom: ett krig skulle betyda en stark tillbakagång. Men fredens bevarande beror på minst två saker. Man måste taga fakta sådana de är: kriget är inte blott ej uteslutet, det är nästan oundvikligt. Den som vill och förmår läsa i historien, kommer nog att förstå; om den ryska revolutionen, vilken sedan nära trettio år 1905, utvecklats som ebb och flod – blir nödsakad att leda sin ström in i krigets fåra, så kommer den att förvandlas till en fruktansvärd och överväldigande kraft.

Rysslands överlägsenhet i Ostasien. *

Det är i första ögonblicket överraskande att se, hur små de stridskrafter varit, som koncentrerats i Ostasien med anledning av den utomordentliga tillspetsningen i de rysk-

* Detta avsnitt och resten ingick i artikeln ”Clouds in the Far East”, som finns i *Writings of Leon Trotsky [1934-35]*, s.281-85.

japanska relationerna. Japanska krigsministern Hayashi sade den 8 februari, att hans regering i Mandsjuriet förlagt 50 000 soldater, under det Sovjet-Unionen vid sin närmast belägna gräns koncentrerat 100 000 man och 300 aeroplan. Blücher, befälhavaren för Sovjets stridskrafter i Ostasien, försäkrade Hayashi i sin replik, att japanerna i verkligheten sammandragit 130 000 man i Mandsjuriet (mer än en tredjedel av Japans aktiva armé) plus Mandsjukuos 115 000 soldater – alltså sammanlagt 245 000 man, jämte 300 flygmaskiner. Samtidigt påpekade Blücher, att Sovjets stridskrafter icke stod tillbaka för de japanska.

Mätt med världskrigets siffror rör det sig här alltså ännu så länge om rena friskaror.

Egendomligheterna hos Ostasien (omätliga och söndersplittrade landsträckor, en gles befolkning, ofantliga avstånd från utgångspunkterna) utesluter koncentrerandet av miljonarméer, en fast fogad och djup front samt ställningskrig. I rysk-japanska kriget 1904-1905 deltog på rysk sida 320 000 och mot slutet – d.v.s. innan tsarryska armén var fullkomligt förintad – 500 000. Japanerna hade knappt så många soldater i fält. Tsarryslands armé saknade varken transportmöjligheter eller människomaterial, den saknade bara förmågan.

Krigstekniken har sedan den tiden förändrat sig till oigenkännlighet. Men det karaktäristiska för den östasiatiska krigsskådeplatsen har förblivit oförändrat. Mandsjuriet är för Japan en mellanbas, som är skild från utgångspunkterna av havet. Japan är herre till sjöss, men icke under vattnet och icke i luften. Sjötransporten är förenad med faror. Den kinesiska befolkningen i Mandsjuriet är fientligt stämd mot japanerna. Några miljonarméer kan Japan lika litet som Sovjet-Unionen koncentrera på krigsskådeplatsen i fjärran östern.

Den nutida tekniken kommer nödvändigtvis at para sig med den gamla tidens faktiska metoder. För området öster om Bajkalsjön och kustprovinsen vid Still havet behåller Napoleons strategi ännu sin giltighet till en stor del – om inte rent av Hannibals. Strövtåg av starka kavallerienheter kommer att markera de avgörande förändringarna på krigskartan. De japanska järnvägarna i Mandsjuriet kommer at vara utsatta för större faror än den sovjetryska linjen utmed Amur. Vid aktioner av spridda avdelningar och räder i fiendens rygg får den nya tekniken en viktig funktion att fylla; här är flyget utomordentligt viktigt för rekognocerings-, förbindelse-, transport- och bombarderingssyfte. Men såvida kriget i kustprovinsen över huvud kommer att ha en rörlig och manöverartad karaktär, kommer dess utgång att i avgörande grad bero på de enskilda avdelningarnas förmåga till självständigt handlande, på de lägre befälhavarnas initiativ och på den enskildes sinnesnärvaro att handla på eget bevåg. Och i allt detta måste enligt min mening den röda armén vara den japanska armén överlägsen, åtminstone lika mycket som den japanska armén 1904-1905 var överlägsen den tsarryska. *Men mera därom i en kommande artikel.*

Slår Sovjet till hastigt vid ett japanskt anfall är Nippon förlorat

Ryska flygplan når Japans viktigaste centra

Vladivostok starkt befäst kan bli Österns Verdun.

Trotskyj avslutar i dag sin intressanta artikelserie om Röda armén och dess utsikter i det kommande kriget, speciellt mot Japan som han anser inte har några utsikter att slå Sovjets armé.

Händelserna under det gångna året visade att Tokio icke beslutar sig för att börja denna gång. Men för varje år som går förskjutes kraftförhållandena allt mera till Japans nackdel. Redan nu befriar utvecklingen av krigsindustrin i Kuznjetsdistriktet den östasiatiska fronten från nöd-

* FD 30.6 -34

vändigheten att stödja sig på etapplinjerna i det europeiska Ryssland. Den grundliga ombyggnaden av järnvägslinjen Moskva-Chaborovsk med tillägg av ett ytterligare spår har av sovjetregeringen gjorts till en förstarangsuppgift för innevarande år. Därjämte skrider man till anläggandet av en järnvägslinje från Bajkalsjön till nedre Amurområdet – en sträcka av 1 400 kilometer. En ny huvudsträcka skall dragas genom det utomordentligt rika koldistriktet Bureja och malmlagren i Chingan. Programmet för industriella nyanläggningar skall göra Burejaområdet, som är beläget endast 500 km. från hamnstaden i Chaborovsk – alltså tio gånger närmare än Kuznjetsdistriktet – till en självständig krigsteknisk industribas i Ostasien. De väldiga transport- och industriföretagen måste – tillsammans med den betydande ekonomiska befolkningen i fjärran östern – leda till en snabb kolonisering av landet. Detta kommer att draga ett streck över den japanska imperialismens sibiriska planer.

Icke desto mindre gör Japans inre tillstånd kriget nästan oundvikligt – alldeles som det för trettio år sedan visade sig oundvikligt för tsarregimen, trots alla varnande röster. När kriget i fjärran östern en gång brutit ut, kommer det antingen att bli mycket kortvarigt – nästan som ett åskväder – eller också oerhört långvarigt. Japans syfte, att lägga beslag på Ostsibirien och om möjligt på betydande delar av Transbajkalien, kräver en mycket lång tid. Kriget kunde sluta hastigt under den förutsättningen att Sovjet-Unionen redan i början lyckades slå tillbaka det japanska angreppet definitivt och eftertryckligt. För lösningen av detta problem har Sovjet-Unionen i aviatiken ett vapen av oskattbar effektivitet.

Man behöver icke vara någon anhängare av det ”integrala” luftkriget – d.v.s. tro att de avgörande krigsoperationerna kommer att försiggå i luften – för att inse att flygvapnet utan tvivel under vissa betingelser förmår lösa krigsuppgiften, i det motståndarens angreppsoperationer förlamas så grundligt som möjligt. Just detta är möjligt i Ostasien. Om Havashi besvärade sig över koncentrerandet av de sovjetryska luftstridskrafterna i kustprovinsen, så uttryckte han därmed det fullt förklarliga obehag som råder inom japanska kretsar: Japans politiska centra, dess krigsindustrikomplex, dess viktigaste militära samlingspunkter är öppet utsatta för attacker av den röda luftflottan! I besittning av kustprovinsen som bas förmår Sovjet med hjälp av långdistansflygmaskiner åstadkomma de största ödeläggelser inom örikets vitala centra. Även under det föga sannolika antagandet, att Japan kunde skaffa sig en lika stark eller överlägsen luftflotta, minskas visserligen faran för de japanska öarna, men undanröjes icke. Man kan nämligen icke skapa några ogenomträngliga luftskrankor, det kommer att bli för många brescher i barriären och varje genombrytande är förenat med de allra värsta följder för motståndaren.

Utslaget i denna tvekamp kommer ej att ges av den materiella övervikten – som utan all fråga ligger på sovjetaviatikens sida och inom den närmaste tiden kommer att ligga där ännu mera – utan de båda ländernas geografiska läge i förhållande till varandra. På samma tidrymd, under vilken nästan samtliga japanska centra kan utsättas för luftangrepp, kan de japanska flygarna icke utföra några ens tillnärmelsevis lika farliga motangrepp. Ty inte bara Moskva utan också Kuznjetsdistriktet (6 000-7 000 km. från basen!) är utom räckhåll för japanska flygare utan mellanlandning. Varken i kustprovinsen eller annorstädes i östra Sibirien finns några sådana sovjetryska vitala centra, vilkas förstörande skulle kunna utöva ett avgörande eller ens betydande inflytande på krigets förlopp. Fördelarna av det skyddade läget, mångdubblade genom den bättre utvecklade tekniken, kommer att ge den röda armén en övervikt som knappt kan uttryckas i noggranna siffror men den kan få en avgörande betydelse.

Om likväl sovjetaviatiken skulle visa sig oförberedd för lösandet av den ”tredje dimensionens” grandiosa uppgifter, så skulle tyngdpunkten för krigsoperationerna förläggas till ett större område, varvid nämnda egenskap hos ostasiatiska terrängen kommer att göra sig gällande. Den viktigaste faktorn heter: långsamhet.

För ett plötsligt beslagtagande av kustprovinsen har tillfället tydligen redan försuttits. I dag utgör Vladivostok en ytterst starkt befästad punkt, som kan bli ett Verdun vid Stilla havet. Försöket att taga fästningen kan endast utföras från landsidan, vartill säkert skulle krävas ett dussin divisioner – 2½ eller 8 gånger mera än för försvaret. Även i händelse av en slutlig erövring kan denna operation draga ut på tiden i månader och därigenom ge den röda armén en oskattbar frist. En japansk frammarsch mot väster skulle kräva oerhörda förarbeten, uppbyggandet av mellanbaser, anläggande av järnvägar och färdvägar etc. Framgångar för Japan på denna väg skulle först riktigt bereda växande svårigheter, ty den röda armén kunde draga sig tillbaka till sina baser, under det japanerna avlägsnande sig från sina mot ogästvänliga vidder – bakom sig har de då det underkuvade Mandsjuriet, det strypta Korea och det fientliga Kina. Det långvariga kriget skulle – i japanernas rygg – erbjuda tillfälle att formera en kinesisk armé under medverkan av sovjetisk teknik och sovjetryska konstruktörer.

Men här kommer vi redan in på de internationella relationernas område i ordets egentliga mening med alla däri dolda möjligheter, faror och ovisshet. Många av de ovan nämnda betänkligheterna skulle naturligtvis bortfalla om kriget drar ut på tiden i flera år och tvingade Sovjet att ställa tjugo miljoner soldater på benen. Den svagaste länken i kedjan skulle – jämte eller näst efter transportfrågan – i detta fall sannolikt vara Sovjet-Unionens näringsliv, vars grundproblem ännu är långt från sin lösning. Men likväl: just i ett stort krigs perspektiv är det obefogat att se Sovjet-Unionen isolerat, d.v.s. utan samband med hela världssituationen. Vilka statsgrupperingar kommer då att uppstå i öster och väster? Kommer det att bli en militärallians mellan Tyskland och Japan? Kommer Sovjet att finna bundsförvanter och i så fall vilka? Hur kommer det att bli med havens frihet? Hurudant blir Japans näringsförhållande och näringsliv över huvud taget? Kommer Tyskland återigen att omringas med en blockadgördel? I vilket förhållande kommer motståndskraften hos de krigförande ländernas regimer att stå till varandra?

Dessa frågor skulle kunna mångfaldigas. De kommer oundvikligen allesammans att uppstå ur världskrigets begynnelsekonstellation, men det är ingen som på förhand kan besvara dem. Svaret kommer att ge sig under den ömsesidiga folkutrottningsprocessens förlopp och detta svar kan bli: ett ömkligt slut på hela vår civilisation.